

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 883/2022
13.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Биљане Синановић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 3. у вези члана 30. и 33. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александре Марић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Старој Пазови К-703/21 од 10.11.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду КЖ1 1028/21 од 29.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 13.09.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александре Марић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Старој Пазови К-703/21 од 10.11.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду КЖ1 1028/21 од 29.03.2022. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9), 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 2) и 3) Законика о кривичном поступку, док се захтев браниоца окривљеног у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови К-703/21 од 10.11.2021. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 3. у вези члана 30. и 33. КЗ, за које му је претходно утврђена казна затвора у трајању од 1 године и 1 месеца, а затим му је суд, на основу члана 68. став 1. КЗ, опозвао условне осуде и узео као утврђене:

- казну затвора од 1 године по пресуди Основног суда у Лозници К-157/20 од 27.03.2020. године,
- казну затвора у трајању од 2 месеца по пресуди Основног суда у Лозници К-317/19 од 16.03.2020. године
- казну затвора у трајању од једне године по пресуди Основног суда у Руми К-26/16 од 03.09.2019. године,

те је осуђен на јединствену казну затвора у трајњу од 2 године и 8 месеци, у коју му је урачунато време проведено у притвору од 02. до 03.10.2017. године, од 20. до 21.03.2018. године, од 04. до 06.12.2018. године и од 07. до 27.03.2020. године.

Одлучено је о имовинскоправном захтеву оштећене и о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду КЖ1 1028/21 од 29.03.2022. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Основног суда у Старој Пазови К-703/21 од 10.11.2021. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднела је бранилац окривљеног АА, адвокат Александра Марић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе или исте укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу и на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости указује да је побијаним правноснажним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, коју образлаже наводима да је првостепени суд прекорачио оптужбу на тај начин што је у изреци пресуде урачунљивост окривљеног описао „када је био способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима“, док се у оптужном предлогу наводи само да је окривљени у ноћи између 16/17.08.2017. године у Старој Пазови „у урачунљивом стању“.

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП је прописано да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници. Дакле, из цитиране законске одредбе произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела.

Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева измену чињеничног описа дела, који је дат у оптужном акту додавањем нове радње извршења, односно веће криминалне воље окривљеног, на који начин се погоршава његов положај у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

У конкретном случају, правноснажна пресуда се односи на исто лице - окривљеног АА и на исто кривично дело - тешка крађа из члана 204. став 3. КЗ у вези члана 30. и 33. КЗ.

По налажењу Врховног касационог суда, побијаним правноснажним пресудама није прекорачена оптужба, односно није повређен објективни, ни субјективни идентитет оптужбе и пресуде. Ово имајући у виду да, су у односу на окривљеног битна

обележја бића кривичног дела иста и у диспозитиву оптужног акта и у изреци пресуде, односно да постоји истоветност чињеничног описа радње извршења предметног кривичног дела из изреке пресуде са чињеничним описом радње дела датог у оптужном предлогу Основног јавног тужиоца у Старој Пазови КТО-352/21 од 22.09.2021. године. Уношењем законског текста за појам урачунљивости, првостепени суд није прекорачио оптужбу, а при томе, и из диспозитива оптужног акта и из изреке пресуде произилази да је окривљени АА критичном приликом поступао у урачунљивом стању.

Сходно изнетом, неосновани су наводи браниоца окривљеног, којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Бранилац окривљеног као разлог подношења захтева за заштиту законитости нумерише и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и као незаконите доказе означава пресуде Основног суда у Старој Пазови СПК-100/17 и К 665/20 и исказе дате у својству окривљених ББ и ВВ. По ставу одбране, искази наведених саокривљених, нису дати у својству сведока већ у својству окривљених, из којих разлога они нису ни упозорени у том смислу, а наведене пресуде су донете у предметима где су се они бранили као окривљени без обавезе да говоре истину.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, Врховни касациони суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Према стању у списима, првостепени суд је у доказном поступку извршио увид у правноснажне пресуде Основног суда у Старој Пазови СПК-100/17 од 17.11.2017. године и пресуду Основног суда у Старој Пазови К-665/20 од 10.03.2021. године.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 26) ЗКП прописано је, између осталог, да је „исправа“ сваки предмет који је подобан или одређен да служи као доказ чињеница које се утврђују у поступку (члан 83. став 1. и 2. ЗКП).

Одредбом члана 138. став 1. ЗКП прописано је да се доказивање исправом врши читањем, гледањем, слушањем или увидом у садржај исправе на други начин.

Одредбом члана 139. став 1. прописано је да исправу по службеној дужности или на предлог странака прибавља орган поступка или подносе странке, по правилу, у оригиналу.

Одредба члана 405. став 1. ЗКП омогућава суду да на главном претресу изведе доказ вршењем увида у исправе које служе као доказ, па је првостепени суд у конкретном случају поступио у свему законито, када се на главном претресу упознао са садржином исправе односно садржином напред означених правноснажних пресуда донетих у поступку против саокривљених ББ и ВВ.

Такође, супротно наводима захтева, Врховни касациони суд налази да правноснажна пресуда није заснована на незаконитом доказу – исказима

саокривљених, па стога није донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер је одредбом члана 406. став 1. и 5. ЗКП прописано да осим у случајевима посебно прописаним у том законнику, упознавање са садржином записника о исказима сведока, саоптужених или већ осуђених саучесника у кривичном делу, као и записника о налазу и мишљењу вештака, може се по одлуци већа обавити сходном применом члана 405. тог законика ако: (став 1) је реч о исказу саоптуженог према којем је кривични поступак раздвојен или је већ окончан правноснажном осуђујућом пресудом (став 5).

Из списка предмета произилази да је на главном претресу дана 10.11.2021. године, на основу одредбе члана 406. став 1. тачка 5) ЗКП, донето решење и извршен увид у исказе које су у својству окривљених дали сада осуђени ББ 14.09.2017. године и 06.10.2017. године и окривљени ВВ дана 19.09.2017. године и 21.09.2017. године.

Применом одредбе члана 406. став 1. тачка 5) првостепени суд се упознао са записником о исказу окривљеног ББ и окривљеног ВВ, већ осуђених саучесника у кривичном делу према којима је кривични поступак окончан правноснажном осуђујућом пресудом, што управо представља законом предвиђену могућност за извођење овог доказа на наведени начин, из којих разлога су, наводи браниоца окривљеног АА да се ради о незаконитом доказу, неосновани.

Такође, бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи да је побијаним пресудама учињена и повреда закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, коју повреду образлаже да је у изреком првостепене пресуде окривљени оглашен кривим зато што је покушао да одузме јавни уређај за електричну енергију – трафо који је власништво оштећене ГГ, у вредности од 29.919,00 динара. По ставу одбране, окривљени није могао да изврши кривично дело тешка крађа из члана 204. став 3. КЗ, јер није утврђено да је покушао противправно да присвоји јавни уређај за електричну енергију, већ приватни уређај, уређај који је у власништву оштећене ГГ и који је само она и користила, јер јавни уређај не може да буде у приватном власништву. Чињеница да је уређај за електричну енергију који је предмет кривичног дела у власништву физичког лица, у конкретном случају оштећене ГГ, је у супротности са тврдњом да је у питању јавни уређај, због чега је погрешно примењена одредба члана 204. став 3. КЗ приликом квалификације овог кривичног дела, те би у конкретном случају, из утврђеног чињеничног стања и изведених доказа могло да се ради само о кривичном делу крађа из члана 203. КЗ.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости Врховни касациони суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 204. став 3. Кривичног законика прописано је да ће се казном из става 1. тог члана казнити и учинилац дела крађе, без обзира на вредност покрадених ствари, ако украдена ствар представља културно добро, односно добро које ужива претходну заштиту или природно добро или украдена ствар представља јавни уређај за воду, канализацију, топлоту, гас, електричну или другу енергију или уређај система јавног саобраћаја и веза, односно делове тих уређаја.

Имајући у виду цитирану одредбу члана 204. став 3. КЗ, Врховни касациони суд налази да, супротно наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, уређај за електричну енергију – трафо, који је био предмет извршења кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим побијаним пресудама представља јавни уређај, имајући у виду чињеницу да је критичном приликом исти био прикључен на електродистрибутивни систем од ког тренутка стиче статус јавног уређаја за електричну енергију, обзиром да прикључењем на електродистрибутивни систем наведеног уређаја – трафоа се врши снабдевање електричном енергијом потрошача и исти постаје саставни део тог система.

Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости да је учињена повреда закона из члана 439. тачка 2) ЗКП и да је у конкретном случају погрешно примењена одредба члана 204. став 3. КЗ, јер се у радњама окривљеног стичу елементи кривичног дела крађа из члана 203. КЗ.

Поред изнетог, бранилац окривљеног, иако не нумерише, указује и на повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, наводима да је првостепени суд опозвао условну осуду изречену пресудом Основног суда у Лозници К 317/19 од 16.03.2020. године, иако за то нису постојали законски услови, јер је иста постала правноснажна 01.06.2020. године, те с обзиром да је утврђено време проверавања од годину дана, које је у конкретном случају протекло 01.06.2021. године.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, Врховни касациони суд такође оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 70. став 1. прописано је да се условна осуда може опозвати у току времена проверавања. Ако осуђени у том времену учини кривично дело које повлачи опозивање условне осуде, а то је пресудом утврђено тек после истека времена проверавања, условна осуда може се опозвати најкасније у року од једне године од дана када је протекло време проверавања.

Сходно цитираној законској одредби, супротно наводима захтева за заштиту законитости којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, Врховни касациони суд налази да је било законских услова за опозив условне осуде изречене пресудом Основног суда у Лозници К-317/19 од 16.03.2020. године, обзиром да је иста опозвана у року од једне године од дана када је протекло време проверавања, односно пре 01.06.2022. године.

Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости нумерише и повреду закона из члана 438. став 2. тачка 3) у вези члана 15. став 3. ЗКП, коју образлаже наводима да је суд је у поступку извођења доказа ограничен предлогом странака и не може сам прикупљати и изводити доказе, а што је ипак учинио када је изводио доказе, које тужилаштво није предложио.

Како се, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, захтев за заштиту законитости не може поднети због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 3) и члана 15. став 3. ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, у напред наведеном делу оценио као недозвољен.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Бата Цветковић, с.р.